

Kis János

A sűrű esőtől az ember az orrát sem tudta kidugni a városban. Így a rendelkezésre álló nem egész háromnegyed napban óhatatlanul jobban elmélyedt a nyomda- és papíripari újdonságokban. Az szinte már természetes, hogy a kommercializmus, a programozott igénytelenség művészete az, ami terjedt. A látogató, ahogy végigment a standokon, mindenütt szinte ugyanazt a QuarkXpress-Photoshop párt látta. Sőt, voltak olyan bátrak, akik azt mondták, pokolba mindazzal, ami ily drága, minden szinten szinte minden a Microsoft Word-del is megcsinálható, csak vedd meg hozzá ezt vagy azt a csodaszoftver-kiegészítést.

Dühöng az esztétikátlan, a kommersz. S hogy ne legyen minden ily egyszerű, szép csendben ott vannak a kínai, indiai nyomdák, ahol szállítással minden kevesebbe kerül, mintha otthon nyomnánk. És milyen szép kivitelben... Mert ami szemre szép, vagy legalábbis annak tűnik, annak van most keletje, a marketing igényli a csicsát. De... de közben azért az informatika, mely túlnyomórészt az esztétikai és technikai környezetszennyezéssel gazdagította a nyomdászatot, sok újat is hozott.

Azt hinnénk, a részvények dematerializálódásával vége a biztonsági nyomatok iparának, amely annyi szépet hozott eddig a nyomdatechnika világában. Esztétikumot, technikai újdonságot egyaránt. Most ez az iparág újra feltámadt, és a biztonsági okmányok és eredetjelzések erdőjeként. A lézertechnológia és a nyomtatott hologramok igazán nagy fejlődésen mentek keresztül, hiszen feladatuk olyan produktumok előállítását, amelyek nem utánozhatóak. A mai világban ilyen nyomtatás előállítását igencsak nagy kihívás, magas technológiai szintet követel. Manapság már több mint hetvenféle biztonsági jegyet lehet bennük elhelyezni. Éppen ezért nem is tülekednek az ilyen cégek, hiszen itt a technológia terjedése egyik félnek sem érdeke.

Az informatika, ahol többletet tud adni a hagyományos nyomdatechnikához képest, az a megszemélyesített kiadványok előállításához szüksé-

ges technológia. Itt minden nyomtatás valami miatt egyedi. Hol a bankszámla készül ezzel a technológiával, hol pedig a kiadványok. Akár minden darab más és más lehet.

A nyomdatechnika kezdeteiből ismerjük, hogy a klasszikus megszemélyesített kiadványok, a számított bankjegyek eredetileg milyen macerás kézi munkával készültek. A számítástechnika itt jelentett megoldásokat. Éppen ezért az ember érdeklődéssel nézi azokat az informatikai nyomdai cégeket, amelyek ilyen megoldásokat kínálnak. Az OKI, az OCE, a Xerox és még sok kisebb cég is e piac felé fordul. Előnye ennek a technológiának, hogy a hagyományos formakészítés elmarad, a számítógépről közvetlenül a nyomdagépbe kerül az anyag. Ez akár színes is lehet, mint az OKI bemutatóján láthattuk az OKI C9200-as berendezés OKI C9200-as nyomtatója. Kiváló felbontása mellett (1200×600 dpi) a sebessége is impozáns, huszonegy színes A4-es másolat/perc. Magában foglalja a kétoldalas nyomtatási lehetőséget. A gyártó által forgalmazott papírok mellett lehetőség van a kreatív papírok vagy öntapadós anyagok használatára is. Méretek: A4, A3, A3+ (320×450 mm). Névjegykártyák, meghívók, leporellók, kisebb kiadványok elkészítésére ideális.

Pontosan úgy, mint az EPSON Epson Stylus 9000 Pro tintasugaras nyomtatója, mely minden minőségi kritériumnak megfelel a nagyformátumú nyomtatás kategóriájában. A hat színnel történő nyomtatás biztosítja a fotorealistikus minőséget. Legnagyobb felbontása 1440×1440 dpi.

A kis sorozatú egyedi munkák számára alkalmas. Megteremti annak a lehetőségét, hogy kisebb sorozatú vagy egyedi katalógusokat, konferenci anyagokat készítsenek. Nem csak a nyomdában, de egy-egy nagyobb kibocsátású cégnek is megéri saját magának bérelni vagy üzemeltetni ilyen eszközt.

Ez már közel van a klasszikus értelemben vett *print on demand* szolgáltatásokhoz. Itt ugyanis a brosúrákból, katalógusokból mindig a szükségesnek megfelelő mennyiségű példányt állítjuk elő. Az anyagot elektronikus formában tároljuk, amit kibocsátója folyamatosan aktualizál. Ugyanakkor ezeknek az eszközöknek teljesítménykorlátai vannak. A nagy kapacitású eszközök helye a digitális nyomdák piacán van. A KONICA MINOLTA CF5001 rendszere ezen a határon van, 3060 egyoldalas vagy 1500 kétoldalas A4-es kapacitásával. Természetesen a rendszer online fűző-, hajtogató- és tűzőegységgel rendelkezik. Tipikus *all in one* berendezés, ami még mindig megtalálhatja a helyét egy közepes vállalatban belül.

A Xerox és az OCE elsősorban az, aki megcélolta a nagy mennyiségű digitális nyomtatás piacát. A bemutatott mintaapplikációkon láthattuk, hogy a célközönség itt a bankok, a nagy mennyiségű, de abszolút egyedi nyomtatást előállító intézmények, például telefontársaságok, számlázó vállalatok. A Xerox a digitális nyomdagépek piacán az egyik vezető gyártó. S itt már nem csak a megszokott íves A3 vagy A4 formátumú eszközöket találhatjuk, hanem a valódi tekerőpapírra dolgozó eszközök közül is válogathatunk a valódi digitális nyomdákat üzemeltetők. Kis helyigénnyel nagy, rugalmasan felhasználható kapacitást vásárolhatnak. A Xerox ezeknél a rendszereinél kiemeli – például a DocuColor iGen3-nál –, melyik a cég jelenlegi legfejlettebb digitális nyomdagépe, amely speciális bevonatú, nagy grammtömegű anyagok nyomtatására is alkalmas. Harmadik generációs technológiájával nem

kevesebb, mint hatezer A4-es színes oldalt képes előállítani egy óra alatt. Ezzel elérkeztünk abba a birodalomba, ahol a tömegtermelés és az informatika, valamint a kémia új eredményei nélkül a mai technológiák nem jöhettek volna létre.

Mindezt a reklámmarketing-szakma diktálta. A csomagolóstechnika jelentős változáson ment keresztül az informatikai eszközök, az anyagtechnológia és a műszaki fejlődésnek a következtében. Az egyik újdonság volt a nem papír alapú csomagolóanyagok megjelenése. Sajnos ezek nagy része a soha le nem bomló poliészter-, mylar- és poliolefin-családból származik. Előnyük a vízállóság, hegeszthetőség, lég- és szagzáró tulajdonságuk, illetve az, hogy semleges a legtöbb benne tárolt anyaggal szemben. A fólia, a tömlő vagy a laminált lap az az anyag, amiből szinte minden csomagolóanyag automatizáltan kialakítható. Sok esetben eddig az késleltette a felhasználást, hogy nem volt megfelelő nyomdatechnika, amellyel ezek kellő esztétikummal és kellő hatékonysággal megnyomhatóak. Most a gondok megoldódtak, és kizárólag a környezetvédelmi rendelkezések szabnak határt, no meg a rászánt pénz az alkalmazásukra.

Szintén az informatika tette lehetővé, hogy olyan papírrendszerek készüljenek, amelyek képesek nagy terhet viselni. Itt papírcsövekből, lemezstruktúrákból megfelelő hegesztési, hajtogatói módszerek révén olyan eszközöket lehetett kialakítani, amelyek nagy, akár tonnás tömegeket is képesek hordozni. Akár csomagolóanyagként, a faláda helyettesítésére, akár pedig raklapként. S ha már itt tartunk, újra megjelent a polisztirolgranulátum, illetve ennek különböző változatai, mint térkitöltő eszközök. Hiába, nincsen új a nap alatt. Az emberek időnként újra felfedezik azt, amit egyszer már kitaláltak. Csak az anyag és a technológiák változnak. Esetleg egy korábbi anyag tér vissza új szerepében.